

Rektorkollegiets politik for ph.d. i professionshøjskolesektoren

J. nr.: 2010-8.83-0038

Sagsbeh.: sds

Forord

To aktuelle begivenheder kalder på en samlet politik for Ph.d. i professionshøjskolesektoren:

- Dels den forestående udmøntning af aftale om "Fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2011-2012", hvori der bl.a. står, at professionshøjskolerne skal ansætte 10-12 ph.d.-studerende inden for alment og fagligt didaktiske og pædagogiske områder.
- Dels regeringens udspil om, at der frem mod 2020 uddannes i alt 100 nye ph.d.'er med henblik på, at de kan undervise på læreruddannelsen både under ph.d.-forløbet, og når de er færdiguddannede.

Ph.d.-ansættelser finder allerede sted i professionshøjskolesektoren. Professionshøjskoler har efter eget initiativ indgået aftaler med universiteter og selv finansieret eller medfinansieret videreuddannelse af medarbejdere på ph.d.-niveau. Det er sket efter flere forskellige modeller (jf. senere afsnit): Det er der intet nyt i. Det nye er, at der på finanslov 2011 er afsat en særlig central bevilling hertil. Og at der til denne bevilling er knyttet en særlig aftalebaseret model og fastlagt særlige retningslinjer for, hvordan bevillingen skal anvendes til ph.d.-ansættelser.

Dermed introduceres der i regi af en finanslov en ph.d.-model i professionshøjskolesektoren, som understøttes fra centralt hold, men samtidig begrænser professionshøjskolerne frihed til selv at udforme rammerne herfor. Konstruktionen nødvendiggør kollegiets fælles drøftelse af og beslutning om anbefalinger til anvendelse af den fælles bevilling inden for de rammer, der er fastlagt (mere om aftalen om fordeling af globaliseringsreserver findes i bilag 2).

Formål

Professionshøjskolerne er sat i verden med en vision om, at være aktive medskabere og fornyere af velfærdssamfundet og bidrage til væksten i samfundet igennem uddannelse og vidensproduktion. Viden spiller en afgørende rolle for at realisere denne vision på to måder.

- Som vidensaktør skal professionshøjskolerne øge, kvalificere og synliggøre vidensproduktionen i samarbejde med praksis og eksterne forskningsmiljøer.
- Professionshøjskolerne sikre en fortløbende vidensbaseret og kvalitetssikring og udvikling af professionsuddannelser, efter- og videreuddannelser samt kurser og konsulentaktiviteter.

Sagt forenklet, skal professionshøjskolerne bidrage til udviklingen af samfundet gennem et samlet vidensløft i relation til professionernes funktioner.

Ph.d.-uddannelse spiller en central rolle i dette vidensløft: Vel at mærke ph.d.'ere, hvis forskning er forankret i professionsfeltet og fremtidigt vil være med til at løfte vidensniveauet i professionerne og bidrage til væksten i samfundet.

University Colleges
Denmark
Ny Vestergade 17 st.tv
1471 København K
Tlf. 3338 2200
Fax 3338 2209
uc@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

Professionshøjskolerne har en væsentlig opgave i at være med til at sikre, at den viden, der skabes gennem ph.d.-forløbene, bliver til gavn for såvel grunduddannelse, efter- og videreuddannelse som profession. Satsningen på ph.d.-området skal bidrage både til opbygningen af stærke forsknings- og udviklingsmiljøer på professionshøjskolerne og til den løbende kvalitets sikring og udvikling af professionshøjskolerens uddannelser.

Formålet med denne ph.d.-politik er at præcisere, hvorfor professionshøjskolerne vil satse på at øge antallet af professionsrettede ph.d.'ere, hvordan sektoren vil arbejde for at realisere denne satsning, og hvordan det skal ske i tæt samspil med universiteterne og de erhverv, som professionerne skal virke i.

Professionshøjskolerne vil satse på at uddanne flere ph.d.'er?

Rektorkollegiet har udpeget fem centrale områder, der tilsammen danner rammen om Kollegiets ph.d.-politik:

- Målrettet udvikling af professionsrettet ny viden
- Løft af professionsuddannelsernes faglige kvalitet
- Styrkelse af samarbejdsrelationer med andre uddannelsessektorer og erhverv
- Viden og forskning med international standard
- Viden som bidrag til løsning af samfundsudfordringer og vækst.

De fem centrale sektorpolitiske tilgange til en strategisk satsning på at igangsætte flere ph.d.-projekter, der er forankret i professionshøjskolerne.

Målrettet udvikling af professionsrettet ny viden

På en række vigtige professionsfelter mangler der relevant forskning. En satsning på Ph.d.-projekter er et væsentligt bidrag til at skabe den nødvendige viden på et niveau, der sikrer høj kvalitet af grund- og efteruddannelser, og dermed en styrkelse af medarbejderkompetencerne i de respektive erhverv på arbejdsmarkedet.

Oftentimes er det i den praksisnære og anvendelsesorienterede forskning, der mangler viden. Hvad enten det er inde for sygeplejeforskning, på det pædagogiske eller de tekniske og merkantile områder, så mangler der f.eks. viden om, hvorfor indsatser i form af behandling, undervisning, teknologi-behandling m.m. virker.

Ph.d.-projekterne vil være med til at skabe den viden. Projekterne vil sikre yderligere vidensproduktion, og de forskeruddannede vil undervejs og efter endt uddannelse bidrage til, at der arbejdes videre med og spredes viden i UC-sektoren og de tilhørende professioner på arbejdsmarkedet.

Løft af professionsuddannelsernes faglige kvalitet

Stærke faglige miljøer, tæt på uddannelserne, medvirker til at ajourføre og udvikle det vidensgrundlag, som uddannelserne gennemføres på. En satsning på at uddanne flere medarbejdere på ph.d.-niveau styrker uddannelsesmiljøer både fagligt og metodemæssigt.

Ph.d.'erne skal være spydspidser i at løfte vidensniveauet og i at bidrage med metoder til at involvere de faglige miljøer i forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Undervejs og efter endt forløb skal ph.d'erne være ressourcepersoner i UC'ernes FoU-miljøer og i uddannelser på grund-, efter- og videreuddannelsesniveau.

Ph.d.-uddannelserne vil bidrage til at skabe attraktive karriereveje for undervisere på professionshøjskolerne. En ph.d.-satsning skal sikre, at der uddannes forskere, der finder det attraktivt at blive i professionshøjskolesektoren og på sigt være med til at løfte vidensgrundlaget for uddannelserne.

Der skal satses på etablering af post.doc-lignende funktioner for færdiguddannede ph.d.'ere, men i former, hvor de både har mulighed for at arbejde videre i FoU-miljøerne og samtidig undervise ved grund- og efter- og videreuddannelser.

Adgangen til relevant forskning og udvikling gennem at have ph.d.'ere direkte knyttet til de faglige miljøer vil også medvirke til at sikre akkrediteringen af både nye og eksisterende uddannelser. Kravene til akkreditering af uddannelser (og fremtidigt måske uddannelsesinstitutioner) er steget, herunder vil det faglige niveau hos medarbejderne være centralt: Omfanget af undervisere med ph.d.-uddannelse vil have afgørende betydning for professionshøjskolerne mulighed for at kunne udbyde professionsmasteruddannelser.

Styrkelse af samarbejdsrelationer med andre uddannelsessektorer og erhverv

Professionsrettet forskning skal ske i et tæt samspil med universiteter og de erhverv, professionerne virker i.

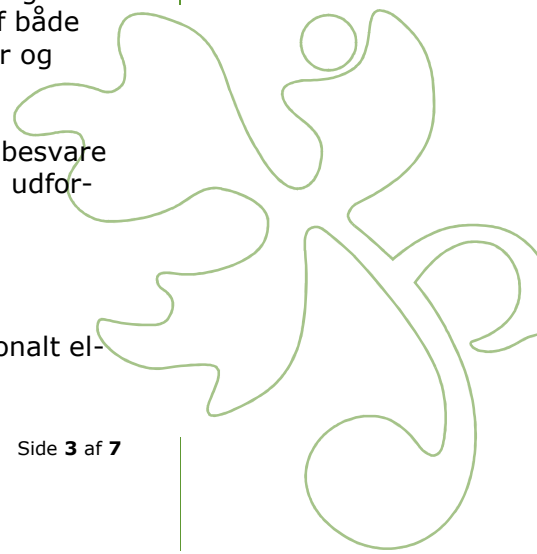
Satsningen på at øge antallet af ph.d.-studerende på professionshøjskolerne skal styrke samarbejdsrelationerne, så der opstår et frugtbart samspil og en videncirkulation mellem forskning, uddannelse og praksis.

Synergien i samspillet med universiteter og relevante erhverv sker ved, at ph.d.-projekterne formuleres i partnerskaber. Det er i relation hertil oplagt, at et løbende samarbejde mellem UC-sektoren, professionsfeltet samt andre vidensproducerende miljøer kan være med til at sikre en gensidig udfordring af de videnproducerende processer – dvs. en udfordring af både ph.d.-forløb og af professionspraksisfeltets dominerende antagelser og praksisformer.

Målet med ph.d.-uddannelser i UC sektoren er således ikke blot at besvare praksisbaserede problemstillinger, men derimod også at bidrage til udfordring og udvikling af professionernes uddannelser og praksisfelt.

Viden og forskning med international standard

Aktuel og opdateret professionsviden er ikke kun et nationalt, regionalt eller lokalt anliggende. Det kræver internationalt samarbejde.

Professionshøjskolerne skal fremstå som kompetente og attraktiv samarbejdspartner både nationalt og internationalt med væsentlige udviklings- og forskningskompetencer.

Professionshøjskolerne skal have medarbejderne med en betydelig ekspertise i forhold til videnproduktion både nationalt og internationalt: Det kræver medarbejdere med forskningskompetencer på ph.d.-niveau.

Viden som bidrag til løsning af samfundsudfordringer og vækst

Professionshøjskolerne har en væsentlig opgave i at styrke uddannelsen af reflekserive og innovative professionelle: Fremtidens medarbejdere som kan bidrage til udvikling og forbedring af professionernes arbejde og uddannelser og bidrage til væksten i samfundet.

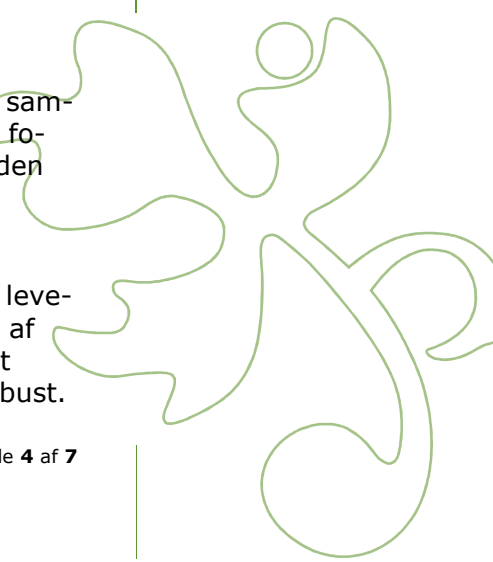
Det er af stor betydning, at professionshøjskolerens produktion, anvendelse og deling af ny viden relateres til de aktuelle udfordringer, som findes på det arbejdsmarked professionshøjskolerne uddannelsesdækker. Professionshøjskolenes ph.d.-forløb sigter derfor mod at formulere, udforske og løse problemstillinger, som karakteriserer et moderne samfunds centrale udfordringer: Videnuddvikling, nye metoder og nye arbejdsdelinger er blot nogle af de centrale udfordringer.

Rektorkollegiets prioritering af forskellige modeller for ph.d.-ansættelser

Niveauekravene til de ph.d.-studerende der forankres professionshøjskolerne ækvivalerer fagligt og forskningsmæssigt kravene, der stilles til ph.d.-studerende ved universiteter m.v. Der er fuld forskningshøjde i de professionsrettede ph.d.-uddannelser, hvilket sikres ved, at de ph.d.-studerende er indskrevet ved et universitet og tilknyttet et relevant fagligt miljø på universitetet.

I lyset heraf arbejder professionshøjskolerne for, at der er vigtige kendetegn ved de professionsrettede ph.d.-uddannelser. Disse kendetegn kan sammenfattes i de følgende tre punkter:

- 1) Problem- og behovsorienteret
Projekterne tager udgangspunkt i problemer fra praksis og har fokus på løsninger, som modsvarer behov fra praksis
- 2) Praksisnær og anvendelsesorienteret
Projekterne gennemføres i interaktion med praksis og i et løbende samspil med grund-, efter- og videreuddannelser. Projekterne vil have fokus på at bygge bro mellem teori og praksis, så der udvikles ny viden og metoder, der kan anvendes i professionsfeltet.
- 3) Offensiv og cirkulær
Projekterne bidrager til innovation og transformation af praksis og leverer nye svar på velfærdssamfundets problemstillinger. Både i form af nye metoder, nye indsigter og nye uddannelseselementer. Anvendt forskning og udvikling skal således være cirkulerende og socialt robust.

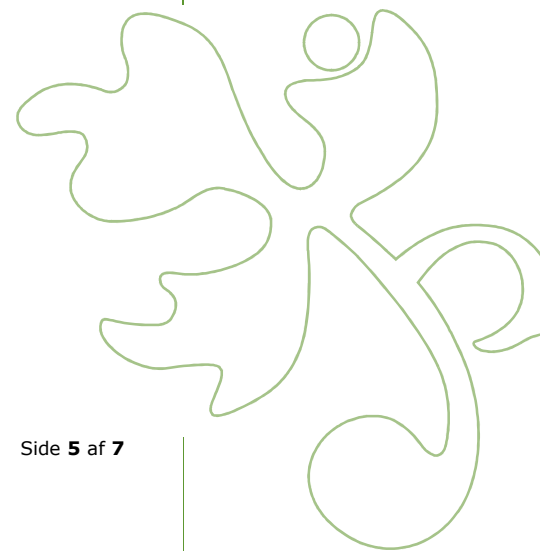
Både i universitets- og professionshøjskoleregi anvendes flere forskellige modeller for ph.d.-ansættelse, der også indebærer forskellige former for finansiering og ansættelsesvilkår.

I prioriteret rækkefølge har Rektorkollegiet udpeget tre relevante modeller for, hvordan det er hensigtsmæssigt at udmønte ph.d.-forløb i professionshøjskolesektoren.

1. *En fireårig model*, hvor den ph.d-studerende er i et tæt samspil undervejs med professionshøjskolen. Det kan ske ved, at den studerende arbejder en del af tiden på en professionshøjskole, og en anden del af tiden arbejder med sit ph.d.-forskningsprojekt.
2. *En treårig model*, hvor den ph.d-studerende også er i et tæt samspil undervejs med professionshøjskolen; men af tidsmæssige årsager arbejder mindre end i modellen ovenfor på en professionshøjskole.
3. *Erhvervs-ph.d.* Ph.d.-projektet gennemføres her i samarbejde med en privat eller offentlig virksomhed (f.eks. en professionshøjskole). Stipendiaten er ansat og får løn fra virksomheden, som kan søge tilskud til projektet fra et særligt erhvervsforskerudvalg under Forsknings- og Innovationsstyrelsen.

Ud over prioriteringen af ovenstående strukturelle ph.d.-modeller vil Rektorkollegiet primært arbejde for en samfinansieringsmodel. Den studerende har arbejdsforpligtelse på f.eks. en professionshøjskole. Professionshøjskolen betaler her en del af stipendiet (evt. sammen med en aftager), som indebærer, stipendiaten har en del af sin arbejdsforpligtelse på den pågældende institution.

Et eksempel på en samfinansieringsmodel er en 75/25- ansættelser. Ph.d.-ansættelsen strækkes til 4 år med 75 % ansættelse på universitetet. De resterende 25 % er stipendiaten ansat på f.eks. en professionshøjskole. Modellen indebærer to ansættelsesbreve – ét på universitetet og ét på professionshøjskolen.

Bilag 1: Regelgrundlag for ph.d.-uddannelse

Ph.d.-bekendtgørelsens retningslinjer beskriver, at Ph.d. uddannelsen er en 3-årig (180 ECTS) forskeruddannelse i regi af universiteter eller andre højere læreranstalter og reguleret i Bekendtgørelse om ph.d.-uddannelsen ved universiteterne (ph.d.-bekendtgørelsen) [BEK nr. 18 af 14. januar 2008].

Den Ph.d.-studerende skal således være bedømt kvalificeret af det pågældende ansættelsesudvalg og indskrevet ved en forskerskole på et universitet for at kunne gennemføre et ph.d.-projekt. Sigtet med ph.d.-forløbet er, at den studerende ved en afhandling dokumenterer, at vedkommende er i stand til at gennemføre et videnskabeligt projekt med selvstændig anvendelse af fagets videnskabelige metoder. Det er universitetet, der tildeler stipendiaten ph.d.-graden, og som i samarbejde med stipendiaten tilrettelægger uddannelsesforløbet, samt tildeler den studerende en vejleder m.m.

Ansættelsen som ph.d.-stipendiat sker i henhold til en særskilt overenskomst mellem Finansministeriet og AC, men studiet kan også gennemføres som privatist eller sideløbende med anden ansættelse og endelig som såkaldt erhvervs-ph.d. (se de forskellige modeller beskrevet herunder).

Ansættelse som ph.d.-stipendiat sker normalt efter opslag. De indkomne ansøgninger bedømmes af et fagkyndigt udvalg nedsat af det pågældende universitet. I den 3-årige ansættelsesperiode er stipendiaten forpligtet til at præstere 840 arbejdstimer - som regel i form af undervisning. Der er desuden mulighed for at refundere stipendiatens udgifter til tjenesterejser og lignende.

Bilag 2: Baggrund

Uddrag af aftalen om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2011-2012

Aftalen om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2011-2012 afsætter 27,6 mio. kr. i 2011 med henblik på at styrke forskningsunderstøttelsen af læringsprofessionernes praksisfelt. Midlerne skal anvendes til ph.d.-projekter, der baserer sig på et samarbejde mellem et universitet og en professionshøjskole. I anmærkning til finanslov 2011 er intentionerne med de afsatte midler beskrevet nærmere. Her står i uddrag:

Bevillingen udmøntes gennem tildeling af 10 til 12 ph.d.-stipendier i 2011 med tilhørende forskningsbevilling, således at ph.d.-uddannelsen kan gennemføres i et samarbejde mellem et universitet og en professionshøjskole i forbindelse med et større forskningsprojekt. Bevillingen gives som treårige tilsagn.

Universiteter og professionshøjskoler kan i fællesskab søge om midler til konkrete ph.d.- og forskningsprojekter med fokus på at undersøge, hvordan folkeskolens praksis kan give størst mulig udbytte for alle elever både fagligt og med henblik på alsidig udvikling, trivsel og motivation til videre uddannelse. Ph.d.-stipendierne opslås med forudsætning om, at ph.d.-projekterne skal være praksisnære.

Projekter og ansøgninger udarbejdes af konsortier, der består af mindst én professionshøjskole og et universitet. Ansvar for ansøgning, bevilling og tilbagemelding om projektet placeres hos universitetet.

Der etableres et ph.d.-råd på Aarhus Universitet, der bliver ansvarlig for udmøntningen af bevillingen. Ph.d.-rådet sammensættes af repræsentanter for universiteterne, professionshøjskoler samt internationale kapaciteter og relevante aftagere som eksempelvis grundskoleledere og skole- og kulturchefer. Ph.d.-rådet kan af egen drift slå stipendier op i konkurrence inden for specifikke områder, hvor der vurderes at være et særligt behov for opkvalificering

